

PRZEDMOWA PROF. KRZYSZTOFA CHŁAPOWSKIEGO

EMILIANA PRAŁATA
MIEJSCA I SZTUKA. TUREW
AUTORSKA SERIA WYDAWNICZA

Z radością przyjąłem drugie wydanie „Turwi”, a właściwie zupełnie nowe opracowanie, do którego autor włączył z pierwszego teksty poświęcone kaplicy przypałacowej i parkowi, lecz znacznie je poszerzył i uzupełnił. Zamiast krótkiego omówienia dziejów Turwi, opartego niemal wyłącznie na literaturze, w obecnym wydaniu otrzymujemy obszerną, szczegółową monografię historii miejscowości, jej właścicieli, ze szczególnym wyróżnieniem rodziny Chłapowskich, opartą na licznych rękopiśmiennych źródłach archiwalnych i drukowanych. Partie tekstu poświęcone historii miejscowej społeczności, przejawom jej aktywności patriotycznej i społecznej, pełne szczegółów i nazwisk, bardzo podnoszą walor publikacji, podobnie jak osobny rozdział poświęcony przede wszystkim analizie historyczno-architektonicznej pałacu w Turwi, osobny rozdział o historii Stacji Badawczej Instytutu Rolniczego i Leśnego PAN w Turwi, jej dziejach, pracach i wybitniejszych pracownikach oraz rozdział zawierający szczegółową analizę historyczno-architektoniczną założenia folwarcznego. Ponadto autor dodał jeszcze rozdział pt. „Turew w poezji i filmie”.

Bardzo szeroka podstawa źródłowa, wykorzystanie bogatej literatury (nie tylko polskojęzycznej), pełny aparat naukowy, edycje szeregu dokumentów, nowe autorskie tezy dotyczące nie tylko zagadnień dotyczących ściśle historii sztuki, szczegółowa analiza stanu opisywanych obiektów i solidnie podbudowane postulaty ich renowacji i konserwacji, bardzo bogata i różnorodna szata ilustracyjna – wszystko to powoduje, że nową książkę dr Emiliana Prałata, formalnie historyka sztuki i slawisty, ale faktycznie

także już historyka, należy uznać za pozycję bardzo wartościową, za godną kontynuację jego autorskiej, coraz bardziej widocznej i docenianej, serii „Miejsce i Sztuka”.

Przyczynianie się do szerzenia znajomości historii i kultury małej ojczyzny, czyli rodzinnej miejscowości, jest wyrazem lokalnego patriotyzmu autora, mieszkańca Turwi, a jego dzieło spowoduje pogłębienie związku emocjonalnego z Turwią tych, którzy w niej mieszkają i pracują. Widać też, że motywowała go odpowiedzialność wynikająca z rzetelnego traktowania funkcji społecznego opiekuna zabytków.

Rodzina Chłapowskich może czuć się uprzywilejowaną przez fakt twórczości dr Prałata, w tak znacznym stopniu poświęconej także jej historii. „Turew” jest bowiem jego kolejną publikacją, w której Chłapowscy zajmują poczesne miejsce. I nie jest ostatnią!

dr hab. Krzysztof Chłapowski, prof. IH PAN